

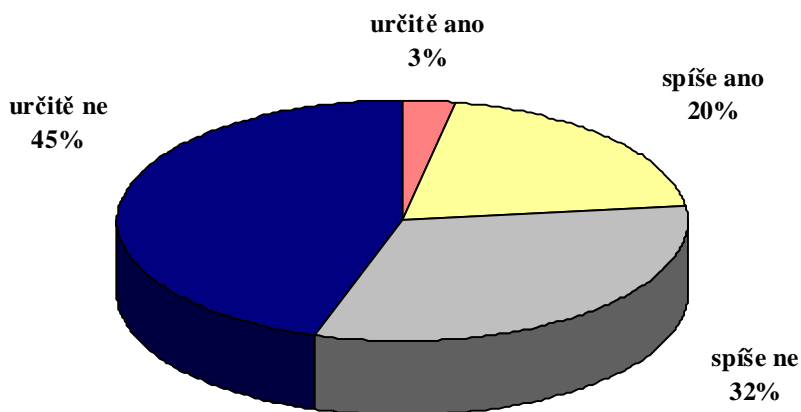
DŮCHODY NEJSOU PODLE VELKÉ VĚTŠINY LIDÍ PŘIMĚŘENÉ. VŮLE K RAZANTNÍ ZMĚNĚ DŮCHODOVÉHO SYSTÉMU SLÁBNE, PŘESTO JI POŽADUJE VÍCE NEŽ POLOVINA OBČANŮ.

Zhruba čtvrtina našich občanů (23 %) považuje starobní důchody za přiměřené. Podstatnou změnu nebo zcela nový důchodový systém požadují téměř tři pětiny populace (58 %). Jsou to nejčastěji příznivci pravoce, zejména TOP 09. Za rok od voleb odvaha veřejnosti zásadně měnit systém důchodového zabezpečení výrazně poklesla.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 2.–9. 5. 2011. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1219 respondentů.

Výše starobních důchodů není v Česku dlouhodobě považována za přiměřenou. V současnosti je označuje za „přiměřené“ 23 % lidí. To není z dlouhodobého pohledu hodnota mimořádná. Skoro polovina lidí nyní však považuje důchody za „určitě nepřiměřené“, což je podíl dosud (od roku 1997, kdy STEM začal tuto věc sledovat) nezaznamenaný.

"Myslíte si, že důchody pro staré lidi jsou dnes v České republice přiměřené?"

Pramen: STEM, Trendy 5/2011, 1219 respondentů

„Myslíte si, že důchody pro staré lidi jsou dnes v České republice přiměřené?“

	97/11	98/02	01/05	02/06	03/06	07/05	08/05	09/05	10/05	10/11	11/05
Určitě ano	8 %	6 %	6 %	6 %	4 %	4 %	2 %	2 %	3 %	3 %	3 %
Spíše ano	31 %	31 %	33 %	32 %	28 %	26 %	17 %	20 %	21 %	26 %	20 %
Spíše ne	33 %	40 %	39 %	44 %	41 %	41 %	42 %	40 %	39 %	38 %	32 %
Určitě ne	28 %	23 %	22 %	18 %	27 %	29 %	39 %	38 %	37 %	33 %	45 %

Pramen: STEM, Trendy 1997-2011, Sociální zabezpečení 2/1998

Názory na přiměřenost důchodů souvisejí s věkem – sami důchodci výši svých důchodů hodnotí ještě nepříznivěji než zbytek populace (15 % „přiměřených“ proti 25 % u ostatních respondentů). Ještě silnější je však závislost politická, i když s věkem také částečně souvisí (stoupenci KSČM jsou více než z poloviny v důchodovém věku). Mezi stoupenci dvou pravicových stran přesahuje podíl kladných odpovědí (tj. že důchody jsou přiměřené) 40 %, mezi stoupenci levicové opozice je těsně nad 10 %.

Více než tři čtvrtiny lidí tedy považují současné důchody za nepřiměřené. Do jaké míry by chtěli současnou podobu důchodového zabezpečení změnit?

STEM předkládá respondentům průzkumu čtyři možnosti. Graf ukazuje, že „podstatné změny“ nebo zcela jiný systém požadují téměř tři pětiny lidí.

„S kterým z následujících tvrzení souhlasíte nejvíce?“

Pramen: STEM, Trendy 5/2011, 1219 respondentů

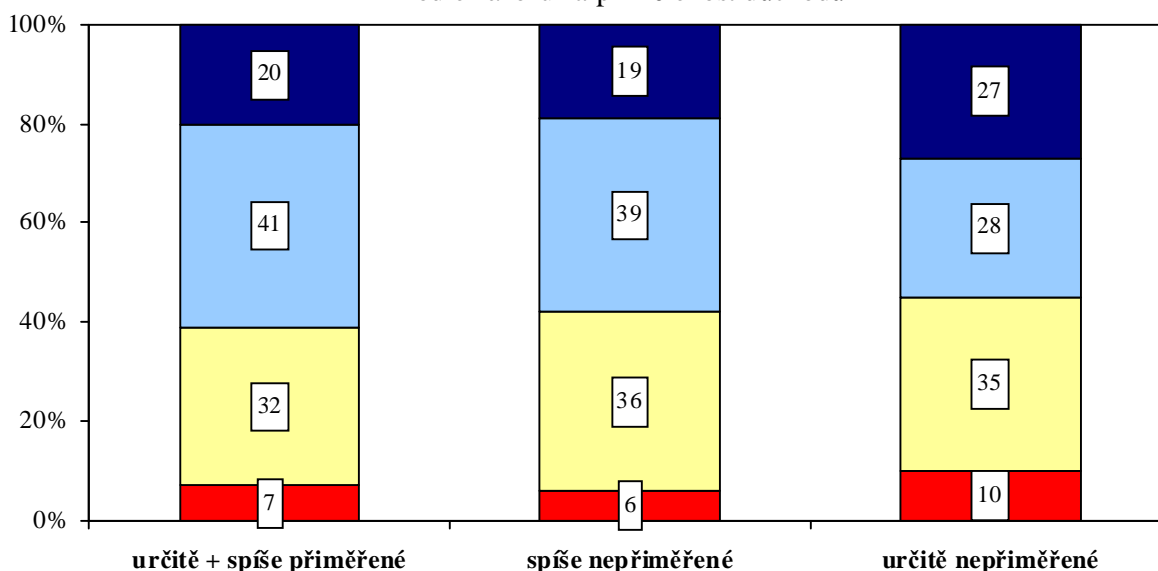
Kombinace obou otázek částečně prozrazuje, jakou strategii různé skupiny lidí podle názoru na „přiměřenost důchodů“ zaujímají.

Nejmenší ochotu něco zásadně měnit projevují ti, kteří současné důchody považují za „určitě nepřiměřené“. Pro ně je nejpřijatelnější možností současný důchodový systém mírně upravit. Naopak lidé, kteří současné důchody považují za přiměřené, jsou v požadavcích na zásadní změnu systému důchodového zabezpečení relativně nejradikálnější.

Rozdíly mezi zmíněnými skupinami lidí však nejsou zásadní, varianty „S kterým z následujících tvrzení (tj. řešení důchodové reformy) nejvíce souhlasíte?“ vlastně neříkají „jak“, ale pouze „do jaké míry“.

"S kterým z následujících tvrzení nejvíce souhlasíte?"

Podle názoru na přiměřenost důchodů

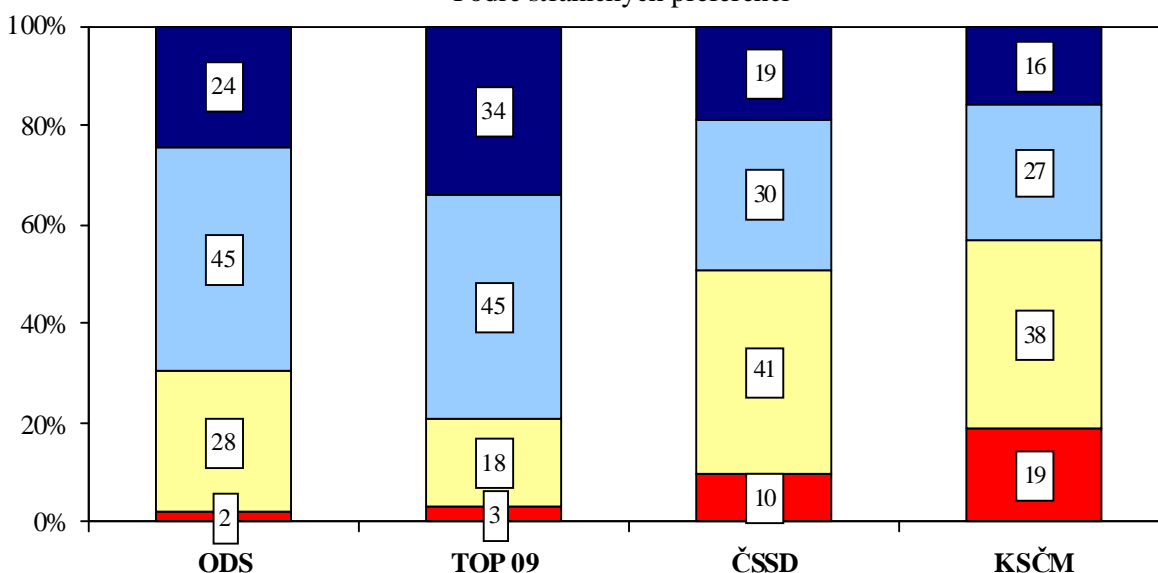
- Současná úprava je pro budoucnost zcela nevyhovující, je třeba zavést úplně jiný systém důch. zabezpečení.
- Do budoucna je třeba současnou podobu důchodového zabezpečení podstatně změnit.
- S drobnými úpravami by současná podoba důchodového zabezpečení byla dobrá i do budoucna.
- Na současné podobě důchodového zabezpečení není třeba do budoucna nic měnit.

Pramen: STEM, Trendy 5/2011, 1219 respondentů

Mnohem větší rozdíly jsou mezi názory stoupenců hlavních politických stran. Za zmínku stojí i odstup TOP 09 od ODS, příznivci TOP 09 se hlásí k výraznějším změnám než stoupenec ODS.

"S kterým z následujících tvrzení nejvíce souhlasíte?"

Podle stranických preferencí

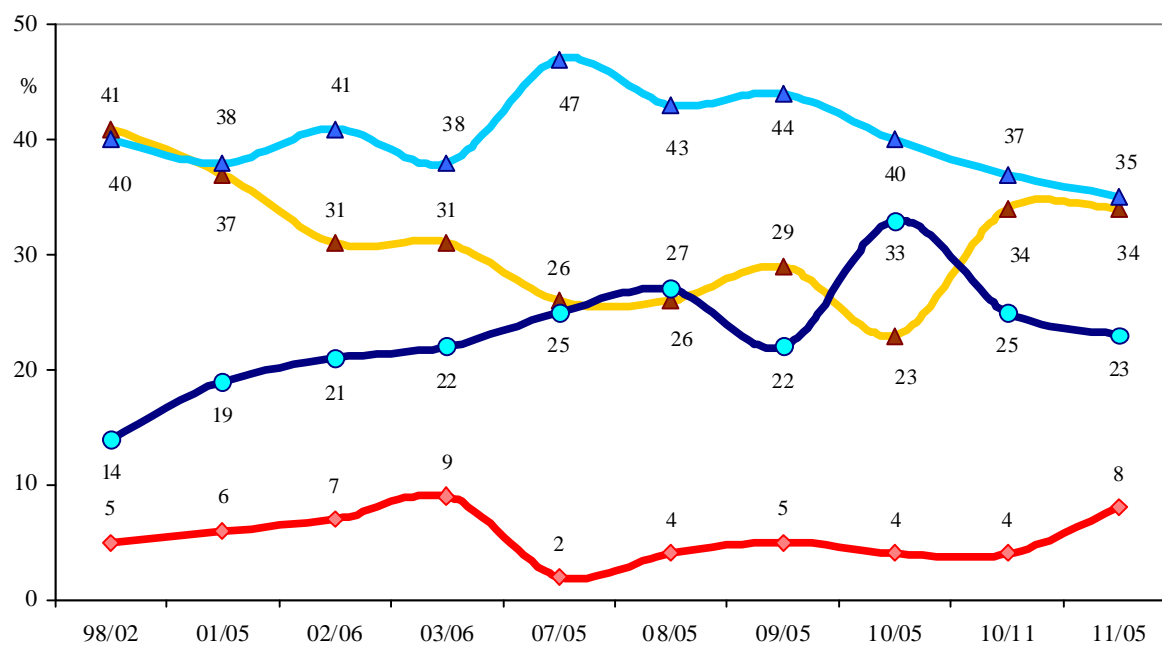

- Současná úprava je pro budoucnost zcela nevyhovující, je třeba zavést úplně jiný systém důch. zabezpečení.
- Do budoucna je třeba současnou podobu důchodového zabezpečení podstatně změnit.
- S drobnými úpravami by současná podoba důchodového zabezpečení byla dobrá i do budoucna.
- Na současné podobě důchodového zabezpečení není třeba do budoucna nic měnit.

Pramen: STEM, Trendy 5/2011, 1219 respondentů

Pohled na dlouhodobou časovou řadu ukazuje, že až do roku 2007 vůle po výrazné změně systému důchodového zabezpečení sílila (součet podílů variant „podstatně změnit“ a „zcela nový systém“ vzrostl z 54 % na 70 %). Kolem hranice 70 % podíl „radikálů“ osciloval do voleb v roce 2010, od té doby silně klesá, na současných 58 %.

"S kterým z následujících tvrzení nejvíce souhlasíte?"

- ◆ na současné podobě důchodového zabezpečení není třeba do budoucna nic měnit
- ▲ s drobnými úpravami by současná podoba důchodového zabezpečení byla dobrá i do budoucna
- ▲ do budoucna je třeba současnou podobu důchodového zabezpečení podstatně změnit
- souč. úprava je pro budoucnost zcela nevyhovující, je třeba zavést úplně jiný systém důch. zabezp.

Pramen: STEM, Trendy 2001-2011, Sociální zabezpečení 2/1998